

PROBLEMAATILINE ÕLALIIGES.

Õlavalu on maailmas elanikkonna üks sagedasemaid vaevusi. Erinevate uuringute alusel on õlavaevustega ortopeedi poole pöörduvate patsientide arv sageduselt teisel kohal seljavaevuste järgselt ning see läheneb ühes aastas meie Unversiumis Eesti rahva arvule.

Eesti Artroskoopia ja Sporditraumatoloogia Seltsi (EASTS) ja Suomen Olkikirurinen Yhdistus`e eestvõtmisel korraldati 09.-10.09.2005 Pärnus Hotell Strand konverentsisaalis ja vastvalminud modernses Pärnu Haiglas teaduslik-praktiline konverents „ Õlaliigese Artroskoopiakursus „ millest võttis osa 121 ortopeedi-kirurgi-taastusravi spetsialisti. Kursuse taolise koosseisu tingis asjaolu, et tänapäeval tehnoloogia progresseeruva arengu taustal perspektiivses väheinvasiivses artroskoopilises kirurgias, on mõeldamatu heade tulemuste saavutamine ilma operatiivsele ravile järgneva süsteemse-kvalifitseeritud taastusravita. Need kaks tähtsat valdkonda koostööd tehes saavutavad parimaid tulemusi ning garanteerivad ka ravi järjepidevuse. Kursuse töösse oli kaasatud ekspertidena Soome juhtivaid artroskoopia ning - taastusravi spetsialiste, kelleks olid Harri Heliö, Eero Hyvärinen, Ilkka Antti-Poika, Esko Kaartinen ning Mikael Allenius. Soome spetsialistide kaasamine Eesti arstide koolitamisesse on sellisel teel materiaalselt kõige ökonoomsem ning praktiliselt tegusaim.

Kursuse avaettekande teostas Eesti Artroskoopia suuna rajaja Dr. Kaidu Meitern, kes alates 1989 aastast seda valdkonda arendades on loonud oma koolkonna, kellest on väljakujunenud hulgaliselt võimekaid noori spetsialiste. Dr. Meitern andis ülevaate õlaartroskoopiast kui tänapäeval kõige enam arenevast artroskoopia valdkonnast. Esimese teadaoleva artroskoopilise õlaliigese operatsiooni teostas 1982 aastal Dr. L.Johnson USA-s . Eestis teostati esimene artroskoopiline õlaoperatsioon aastal – 1992 Viimsi kolhoosi Tervisekeskuses ning esimene rekonstruktiivne õlaliigese artroskoopiline lõikus koos Soome spetsialistidega aastal 1995. Viimase kahe aasta jooksul on Eestis teostatud ligi 300 õlaliigese artroskoopilist operatsiooni. Samal ajal Soomes, kus elanike arv on 5,2 miljonit, teostati ainult 2003 aastal 3984 õlaliigese artroskoopilist operatsiooni. Kui neid arve võrrelda, siis selles valdkonnas on tööpõld ees väga lai, sama operatiivse aktiivsuse juures võiks Eesti analoogne operatsioonide arv olla aastas ca 1000 (meil 2004 aastal -153) – vahe ligi kümne kordne. Kindlasti mõjutab neid numbreid finantsiliste vahendite ning kvalifitseeritud kaadri nappus. Seetõttu avaldas ettekandja lootust, et käesolev kursus annab tõuke õlaliigese artroskoopilise kirurgia arengule. Kindlasti lisaks artroskoopia – ja taastusravi spetsialistide koolitamisele tuleks enam teavitada ka teiste valdkondade arstkonda, eriti reumatolooge ja perearste ning harida üldsust nii õlaliigesehaiguste ennetuse kui ka ravi küsimustes.

Kursuse järgnevad ettekandjad käsitlesid õlaartroskoopia teoreetilisi-praktilisi valdkondi. Värske meditsiiniteaduste doktor Dr. Mati Merila tutvustas detailselt õlaliigese anatoomiat, mis hõlmas ka tema doktoritöö teemat. Dr. Armin Heiman tõi välja meetodid õlaliigese patoloogia diagnoosimiseks, Dr. Madis Rahu selgitas õlaliigese artroskoopilise kirurgia põhiseisukohti ja selle teostamiseks vajalikku instrumentaariumi - aparatuuri. Taastusravi poolelt toetasid jõuliselt esimest sessiooni Jelena Jürgel, kes käsitles funktsiooni hindamist õlaliigese patoloogiaga patsientidel ning Dr. Egle Seppo , kes tutvustas õlaliigese taastusravi põhiprintsiipe.

Järgneval kahel sektsioonil käsitleti täpsemalt erinevaid sagedamini esinevaid operatiivset ravi vajavaid õlaliigese haigusseisundeid.. Ülevaatlikud ettekanded diagnostikast ja ravist esitasid Dr. Armin Heiman teemal: „Külmunud õlg- Frozen Shoulder“, Dr. Tauno Kalvet „ Õlaliigese pitsumise sündroom“ ning Dr. Madis Rahu „ Rangluu-abaluu liigese patoloogia“ .Emotsionaalselt astus ülesse Dr. Taavi Toomela, kes käsitles õlaliigese traumaga patsiendi ravistrateegiat. Soome poolt lisasid teavet Dr. Eero Hyvärinen ja Dr. Ilkka Antti-Poika , kes käsitlesid põhjalikult vastavalt õlaliigese eesmist ebastabiilsust ning õlavarre kakspealihase patoloogia diagnostikat ja operatiivset ravi.

Kursuse esimese päeva viimane sessioon, mida juhatas Dr. Egle Seppo, käsitles eelpool toodud õlaliigese patoloogiate ning nende operatiivse ravi järgse taastusravi strateegiaid ja seisukohavõtte. Kursusest osavõtjad järgisid taastusravi põhitõde, kus suurele pingutusele peab järgnema täisväärtuslik taastumine. Nii kogunesid „Õlaliigese kursuse“ osavõtjad päeva lõpuks taastuma Ammende Villasse, kus ühiselt tunnustati Eesti Artroskoopia suurt toetajat(teoreetilis-praktiliselt) Dr. Esko Kaartineni, keda tunnustati Eesti Artroskoopia ja Sporditraumatoloogia Seltsi esimese auliikme mälestusplaadiga.

Kursuse teine päev toimus Pärnu Haiglas. Vastvalminud uue haigla auditooriumis toimusid teoreetilised loengud teemadel õlaliigese ebastabiilsuse - ning õlaliigese pöörjalihase manseti (rotator cuff) kahjustuse diagnostikast ja ravist. Eelmainitud teematika ettekandjaks ja hiljem näidisoperatsioonide teostajaks oli Euroopas üks tunnustatuim õlaliigese artroskoopiakirurg Dr. Harri Heliö, kes teostab aastas ligi 600 õlaliigese artroskoopilist lõikust ning on selle arvuga Euroopas üks aktiivsemaid. Kursusest osavõtjad said jälgida kogunud soome ortopeedi operatiivset tehnikat ning tõdeda Pärnu Haigla operatsioonisaali head tehnilist varustust .

Kahe päevaga olid kursusest osavõtjad saanud sisuka ülevaate õlaliigese artroskoopilisest kirurgiast ning selle järgsest taastusravist. Põhiraskus, elavat huvi leidnud „ Õlaliigese artroskoopia „ kursuse organiseerimisel ning läbiviimisel, oli EASTS presidendil Dr. Madis Rahul, kes oma raugematu energia sai maandada sellesse ettevõtmisesse. Kursust toetasid sponsoritena Berlin-Chemie, Oriola, Olympus, Storz, Mölnlycke, Arthrex, Arthromed, DePuy Mitek, Semetron, Magnum Medical ning Eesti Ortoosikeskus.

Põhjalik ülevaade Õlaliigese Artroskoopia kursuse ettekannetest on EASTS interneti koduleheküljel www.artroskoopia.ee

Hannes Haavel
EASTS juhatuse sekretär.